

2. Бібік Н. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики: монографія / Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Локшина та ін. ; під заг. ред. О. Овчарук. – К.: 2004. – С. 112.
3. Голюк О.А. Організаційно-педагогічні умови набуття майбутніми вихователями ДНЗ фахових компетентностей для роботи в інклюзивному середовищі / О.А.Голюк / Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії // Зб. тез. доп. / Редкол.: В.В. Засенко, А.А. Колупаєва, Н.І. Лазаренко, З.П. Ленів. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016. – С. 79–82.
4. Голюк О.А. Особливості підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки в контексті реформування вищої освіти України / О.А. Голюк // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій: зб. мат. наук.-практ. конф.– Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. – Вип. 4. – С. 437–440.
5. Закон України "Про вищу освіту" // Закон від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
6. Колупаєва А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: моногр. / А. Колупаєва. – К.: Самміт – Книга, 2009. – С. 272.
7. Лазаренко Н.І. Формування в дітей з функціональними обмеженнями індивідуальної системи знань сенсожиттєвого характеру засобами арт-терапії / Н.І. Лазаренко, А.В. Хіля, А.М. Коломієць // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови, 2017. – Вип. 13. – С. 124–156.
8. Лазаренко Н. Культура мовлення як невід'ємна складова ключових компетентностей сучасного педагога / Н. І. Лазаренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : Збірник наукових праць / [гол.ред. Н. Л. Іваницька]. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2016. – Вип.23. – С.36-42.
9. Крутий К. Інноваційна діяльність у сучасному ДНЗ: методичний аспект / Крутий К. // Дошкільне виховання. – 2007. – №5. – С. 5-7.
10. Крутий, К. Л. Феномен образовательного пространства дошкольного детства [Текст] / К. Л. Крутий// Педагогический журнал Башкортостана. – 2011. – т. 3. – С. 127-137.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ІКТ) У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Главацька Наталя, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Хіля Анна, кандидат педагогічних наук

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (ICT) IN WORK WITH CHILDREN WITH DISABILITY

Glavatskaya Natalia, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** У статті нами розглянуто питання роботи з дітьми з інвалідністю в інклюзивному освітньому просторі. Зокрема, особливості використання інформаційно-комунікативних технологій та шляхів їх використання з урахуванням порушень наявних у дітей.*

***Ключові слова:** інклюзивна освіта, діти з інвалідністю, інформаційно-комунікативні технології*

***Abstract.** In the article we consider the issue of working with children with disabilities in the inclusive educational space. We also considered the issues of implementation of information and communication technologies, ways of their use into account peculiarities of children's development .*

***Keywords:** inclusive education, children with disabilities, information and communication technologies*

Сьогодення гостро ставиться до питання інклюзивної освіти, стрімкий розвиток медицини та техніки створює безліч можливостей для дітей з інвалідністю і, не останню роль у цьому процесі відіграє вчитель, який має підібрати такі технології та методи, що сприятимуть ефективній роботі будь-якої дитини з інвалідністю. Зокрема, на нашу думку, особливої уваги потребують використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), оскільки вважається що вони дозволять учням з особливими потребами повноцінно включитися в освітній процес, розвивати прийнятні для них ефективні індивідуальні освітні стратегії.

Вважається, що «інклюзивна освіта» також є освітньою технологією, то її впровадження «передбачає навчання й виховання дітей з особливими потребами у звичайному навчально-виховному закладі, де створені відповідні умови для забезпечення максимальної ефективності навчального процесу» [1, 4]. Останнім часом ця технологія набула широкого поширення на теренах України та впливає на усі освітні процеси починаючи з зарахування дітей з інвалідністю до звичайної школи та до трансформації філософії, цінностей і практичних підходів цілих освітніх систем.

Враховуючи потреби сучасного світу та рівень розвитку технологій існує потреба у поєднанні інклюзивної освіти та ІКТ. Так, в одному з документів ЮНЕСКО зазначається, що сучасний рівень розвитку ІКТ значно розширює можливості для вчителів та учнів, спрощуючи доступ до освітніх та професійних даних і відомостей; покращує функціональні можливості та ефективність управління засобами навчання; сприяє інтеграції національних інформаційних освітніх систем у світову мережу; сприяє доступу до міжнародних інформаційних ресурсів в галузі освіти, науки і культури [2].

Спираючись на вище зазначене можна виокремити три основні шляхи використання ІКТ в інклюзивній освіті, зокрема:

- з метою створення компенсаційних можливостей для дітей з інвалідністю (використання ІКТ в якості технічної допомоги, підтримки, часткової компенсації або заміщення відсутніх природних функцій, що дозволяє учням з особливими потребами повноцінно залучатись до процесів спілкування й взаємодії);
- з метою забезпечення комунікації (допоміжні прилади і програмне забезпечення, альтернативні форми зв'язку, що полегшують або уможливають комунікацію у більш зручний спосіб, специфічний для кожного виду функціонального обмеження);

- з метою реалізації дидактичних цілей (сприяють диференціації, задоволенню індивідуальних потреб, особистісному розвитку дітей з особливими потребами, розкриттю їх здібностей, повноцінній інклюзії, включенню в освітнє й суспільне середовище) [3].

Короткий опис роботи з кожною категорією дітей з інвалідністю з використанням ІКТ можна представити наступним чином:

- для дітей з порушенням слуху у процесі навчання варто дублювати інформацію на мультимедійну дошку, розмовляти чітко контролюючи міміку та жести, при поясненні вправ супроводжувати це показом безпосередньо на моніторі комп'ютера / екрані;

- аналізуючи освітній процес, що відбувається за участю дітей з порушенням мовлення, потрібно пам'ятати що учні цієї категорії часто можуть жалітися на нудоту, запаморочення, головні болі у багатьох спостерігаються порушення рівноваги та координація рухів. Це зумовлює схильність дітей до надмірної дратівливості та емоційно нестійких реакцій на оточуючих, тому при використанні засобів ІКТ потрібно бути обережним, при виборі вправ варто опиратися на індивідуальні показники розвитку кожної дитини, щоб не спровокувати неадекватної реакції;

- під час роботи з дітьми з порушеннями інтелектуальної сфери варто пам'ятати, що істотну роль відіграє пізнання навколишнього світу через відчуття та сприйняття, тому готуючись до уроку варто враховувати недостатню диференційованість зорового сприйняття, тобто всі вправи та зображення які демонструються варто детально підготувати [5]. Такі учні зазвичай запам'ятовують лише окремі фрагменти, щось що має яскраві, незвичні та насичені образи;

- навчаючи дітей з порушенням опорно-рухового апарату варто звертати увагу на виражену диспропорційність та нерівномірно порушений темп розвитку, тому при підготовці занять з засобами ІКТ варто доцільно підбирати матеріал який ти маєш використовувати, підібрати влучні вправи та супровід уроку [6] тощо.

Отже використання інформаційно-комунікаційних технологій може стати суттєвим чинником позитивних змін у навчанні дітей з особливими потребами, адже вони відкривають широкі можливості для покращення якості освіти, її доступності. Окрім того, впровадження ІКТ в освіту дітей з інвалідністю у теперішній час, допомагає стати звичайному навчанню більш ефективним, якісним та цікавим, що допоможе вчителю створити рівні умови для кожної дитини у класі.

Список використаних джерел:

1. Інклюзія в освіті [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=48.
2. Міністерство освіти і науки Іспанії. Саламанська декларація та рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки Іспанії. – 1994. – Режим доступу до ресурсу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94.
3. Запорожченко Ю.Г. Використання засобів ІКТ для підвищення якості інклюзивної освіти / Запорожченко Ю.Г. // Інформаційні технології в освіті: Зб. наук. праць. – Херсон: ХДУ, 2013. – № 15. – С. 138–145.
4. Хіля, А.В. Виховання у дітей з функціональними обмеженнями ціннісного ставлення до життя засобами арт-терапії [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Хіля Анна Вікторівна ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2017. – 339 с.
5. Дубровина И. В. Об индивидуальных особенностях школьников / И. в. Дубровина. – Москва: Знание, 1975. – 80 с.
6. Програми та рекомендації до розподілу програмного матеріалу загальноосвітніх навчальних закладів для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату / [Л. О. Ханзерук, Л. С. Торба, Н. П. Годованюк та ін.]. – Київ: Поліграфкнига, 2010. – 600 с.
7. Сіваш Т.Д., Осадчук С.Ю. Використання інформаційних технологій у процесі літературно-творчої діяльності молодших // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : Зб. наук. пр. – Випуск 52 / редкол. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018.
8. Імбер В.І. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у створенні освітніх ситуацій під час групової діяльності з дітьми дошкільного віку: // International scientific conference «Modernization of educational system: world trends and national peculiarities»: Conference Proceedings, February 23rd. Kaunas: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018, P.138-140.
9. Лазаренко Н.І. Структурні компоненти інформаційної культури викладача педагогічного вищого навчального закладу / Н.І. Лазаренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка та психологія. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016. – Вип. 47. – С. 18-23.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ЗАНУРЕННЯ І СТОРІТЕЛЛІНГУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА»

Давидюк Марина, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

APPLICATION OF THE METHODS OF IMMERSION AND STORYTELLING DURING STUDYING THE DISCIPLINE "INCLUSIVE EDUCATION"

Davidyuk Maryna, Candidate of Pedagogic Sciences (Ph. D.),

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті описані особливості застосування методів занурення і сторітеллінгу в практичній підготовці майбутніх учителів, які вивчають вибірково дисципліну «Інклюзивна освіта». Занурення передбачає попередню підготовку до взаємодії з дитиною, яка має особливі освітні потреби, а також колективне обговорення теоретичних питань інклюзії, по завершенню занурення – рефлексію власної діяльності. Сторітеллінг активізує пізнавальний інтерес студентів до проблем інклюзії і формує мотивацію діяльності через асоціації з героями повчальних історій.

Ключові слова: метод занурення, інклюзивна освіта, дитина з особливими потребами, майбутній вчитель, сторітеллінг, мотивація.